

GYULAFEHÉRVÁR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési feltételek:

Egész évre, házhoz küldve 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 8 kr.

Szerkesztőségi iroda és kiadóhivatal:

Püsp. Lyc. nyomda, Novak-Ferencc-tér, hova minden küldemény intézendő.

Hirdetési díjak:

Egy négyszög centiméternyi tér 4 a 4 kr. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr. Nyiltér sora 25 kr.

A debreczeni dalegylet.

Folyó hó 27-én a debreczeni dalegylet városunkban dalestélyt fog tartani.

Erős remény kecsgett, hogy városunk minden valamire való polgára és a vidék teljes örömmel és vendégszeretettel fogadja a messze utról minket is megismerni jövő testvéreket s tőle telhetőleg törekedni fog az együletet céljainak megvalósításában támogatni.

Mert ez egyület, bármilyen oldalról is bírálgassuk annak életét megérdemli a mi teljes lelkünkben származó és minden erőnket felhasználó buzgólkodásunkat. Hiszen közönségünk minden valamire való tagja kedvelje a szivhez szóló dalnak, — nos! ez az egyület szívünk szerint dalol; — és ha ennek a dalnak a magyar hazafias érzést kell megregeztetnie szívünkben, akkor azt leghatékonyabban csak egy olyan dalegylet teheti, melynek hazája a nagy magyar alföld, édes atyja a legmagyarabb városok egyike Debreczen és édes anyja a debreczeni nők lelkesedése, buzditása; vagy ha szépen, andalítóan, szivhez szólóan kell a dalnak elhangzania, mely szívünket kiragadja ennek a prózai életnek az idealizmust megbénító mozgalmából, úgy ezt csak az olyan dalegyület teheti, melynek háta mögött negyedszázad munkássága áll a maga borongós, keserű és vidám tapasztalataival.

Ha valaki lelkesedésének tüzevel csak olyan ezélokot akar melegengetni, mely hazafias, úgy a debreczeni dalegyletben ilyet kell feltalálnia, mert tősgyökeres magyar város szülötteinek társasága csak nem lehet hazafiatlan s a magyar dal ápolásával csak nem tesz hazafiatlan munkát?

Ha valaki áldozatainak fillérért a magyar művészet oltárára akarja lerakni, akkor kétségtelenül helyesen cselekszik, ha a debreczeni dalegylet 27-diki dalestélyét is támogatja, mert a nevezett egyület már 25 év óta, tehát oly időben is ápolója volt a magyar zenének, midőn legtöbbjeink kedvteljesen merengtek a valzerek, zepperlik, polkák s tudja a jó ég minő darabok világában, de a magyar zenéhez és a magyar dal ápolásához sem érzékük, sem kedvük, sem hajlamuk nem volt.

Ha valaki filléréivel egyedül az erdélyrészi magyar társadalom és magyar kultúra fejlődését kívánja elősegíteni, úgy a hozzánk siető debreczeni dalegylet szíves fogadásában és céljainak elősegítésében ohajtott munkát fog végezni, mert hiszen mi legyen a magyar dalegyletek célja? Nem az-e, hogy a magyar zenészet iránti érzéket ott a hol hiányzik ébresszék, másutt erősítsék és másutt a legmagasabb fokélyre emeljék? Hát a magyar zenészet nem a magyar társadalom és a magyar kultúra emeléséhez tartozik-e? És valyon a debreczeni dalegylet, midőn miniket meglátogat, nem a magyar zenészet ápolása iránti érzéküket akarja-e erősíteni? S ha ez így van, ezzel nem az erdélyrészi magyar társadalom és kultúra fejlődését akarja-e elérni? — De mindezen kívül a dalegylet jelen körútjában azon EMKE vagyonát törekszik emelni

mely egyesegyedül az erdélyrészi magyar társadalom és magyar kultúra fejlődését tűzte ki elérendő célul. És ha valakinek hazafias célzata a magyar iparosok szellemi életének emelése s érzelmi világának finomítása: úgy tekintsen végig a megérkezendő vendégek sorain s ott tekintélyes számban fogja meglelni a magyar ipar képviselőit, kik épen azon célból tagjai amaz egyesületnek, hogy szellemi életüket emeljék s érzelmi világukat finomítsák, kiknek példája bizonyára hatni fog Gyulafehérvárnak és vidékének iparos osztályára is.

Végül a megérkezendő vendégeknek szíves vendégszerető és céljaiban elősegítő fogadását városunk jó hírre is megkívánja, mert a mi tisztességünk kívánja azt, hogy a hazafias és a magyar kulturális mozgalmak lelkesedéssel fogadjuk; — a mi tisztességünk kívánja, hogy a minket meglátogató testvéreket testvéri szeretettel öleljük keblünkre és a mi tisztességünk kívánja, hogy a művészetek, mely egyuttal magyaros zamatú is, lelkes partolói legyünk. Miként ítélnének meg Magyarország városai, ha egy olyan dalegyletet, melyet Budapest, Aradon, Debreczenben, Szathmáron, Kolozsváron, a dunaparti városokban és községekben, Szegszárdon, Miskolcon, Tolnán s a Tátravidéken a képzelhető melegséggel, szinte diadalünnepélylyel fogadtak és ha egy olyan dalegyletet, mely az 57—60 dalárdát képviselő aradi, budapesti kolozsvári, nagyváradi, pécsi és más dalárünnepélyeken feltűnő szép sikert tudott aratni, mely néhol az el-

ső díjakat volt képes elnyerni, lelket bénító közönyt, anyagiságra valló érzéketlenséggel s megbélyegző fitymálással fogadnánk? — Vajha Gyulafehérvár város közönsége és vidéke ne kompromitálna magát és vidékét! mert hát még élénk emlékezetünkben van, hogy a nem rég itt működött német színtársulatnak igen jól ment sorsa, mit mi a világot sem irigylünk tőle, de azt is tudjuk, hogy azt az anyagi sikert csak is Gyulafehérvár város polgársága biztosíthatta neki, meg persze sokan olyanok, kik a magyar kulturális életnek is támogatói szoktak lenni, avagy lehetnek.

Választmányi gyűlés.

Az EMKE helyi választmánya július 6-án gyűlést tartott, melyre vonatkozólag a tagok részéről nagyobb érdeklődést látleltunk fel, mint a mekkora mutatkozott, pedig a kitűzött tárgysorozat elég érdekes volt arra, hogy azon tagok, kik a megjelenésben akadályozva nem voltak, kényelmességük mindennapiságán némi erőszakot követessenek. — Legelső sorban a minden együletek közös baja, a *tagdíj fi zetéseknek otomlábon járása* került szóba. Atkozott egy állapotja van az olyan társulat vezetésére hivatott, tisztikának, melynek tagjai olyan emberekből alakulnak, kik a következmények megmondolása nélkül innak alá s aztán fizetni nem akarnak s azzal a társulatot, azt működésében akadályozván, kompromittálják. És ez nálunk erősen lábra kapott! Nos tehát a sajtónak kötelessége a svindli ellen föllépni és mi kötelességünknek fogjuk érezni az ellen, egész erővel fellépni. Minden

TÁRCZA.

Designatio.

Szétörve lantom, nincs több hur
Ajkam alig lehel;
Még egy s ohajrás, egy zokogás
Temethetnek már el. —

Temessenek, de mélyre, mélyre
Mert késő éjszakán
A vándor, ha majd oda téved
Szellő szaván megáll. —

Megáll, és hall sirom felett
Fájó panaszos dalt.
Egy ifju volt, ki szeretett,
Szeretett és meghalt. —

Fenyvess Soma.

A baba ellenségei.

Az édes kedves babának, a ki ha sir is, ha nevet is ennivaló szép, hogy ennek is vannak ellenségei alig hihető. Pedig sajnos, fölös számban vannak. Gyakran legnagyobb ellenségei a saját édes szülei. A mily paradoxnak látszik ezen állításom, mégis igaz, nagyon is igaz. Nem úgy értem ezt, hogy hazánkban a szülők nem szeretik gyermekeiket, hála Istennek nálunk is, a legtöbb szülő él-hal gyermekeért, sőt néha épen ezen nagy szeretetből esik kára a gyermeknek, dédelgetik, elrontják, minden kívánságát — akár jó akár rossz az teljesítik, s ezért gyakran akaratos, semmi jóra nem alkalmas gyermek válik belőle.

Szülőknek nagy része nem ismeri a helyes gyermeknevelés módját, s ezen tapasztalatlanságnak esik áldozatul sok gyermeknek lelki fejlődése, egészsége sőt gyakran élete is.

Ezekülvül hány álnok ellenség leselkedik az ártatlan baba ellen! Nem is szóllok a hivatásszerűt anyalesinálokról, a kik az apátlan anyátlán kisdedeket kerítik karmaik közé azon czimen, hogy dajkaságba veszik, s csakhamar a menyországba küldik a rájuk bizott kisdedeket, Ezek jőformán nyitlan, a világ szemelattára tűzik minálunk gonosz mesterségüket — de vannak számos olyan ellenségei is, a kik titkon csöpögtetik a mérget a kisdedek poharába. Ilyen a tejnek hamisítása és megrontása. Még a legszelídebb és legnaivabb módja ennek az, hogy vízzel meghigitják. De hányszor történik hogy meg-savanyodott és romlott tejet orvosszerekkel olyanná tesznek, hogy a gazdasszony fel-forraláskor észre ne vegye. Sok gyermeket tett már halálos beteggé az ilyen löre. S a számtalan reklámhős, a kik nagy dob-bal hirdetik a csecsemőknek való tápszereiket, lisztek, kétszerültket. Egyik sem pótolhatja az anyatejet, a csecsemőknek egyedül helyes, természetes táplálékát.

A babona és kuruzslás sokat árt gyermekeinknek. Azt hiszik sokan, hogy a fogzó gyermeknek bajait nem szabad gyógyítani, mert akkor még nagyobb baj fejlődne belőle s ily módon ebben az időben a hasmenés sok gyermeket a csontig lesóványítja. A kisded beteg szemétkinyalják az öreg asszonyok abban a hit-

ben, hogy akkor meggyógyul, holott ellenkezőleg ép ez által számos gyermek egész életére nyomorókká, vakká lesz.

Ezer példát hozhatnék fel, hogy hogyan görbül meg s mért satnyul el akár hány gyermek a szülők vagy a dajka hibája miatt. De alig is van Európában, a hol anyai kisded pusztul el mint hazánkban, kiknek nagy részét gondos ápolás által meg lehetne menteni.

Már sok emberbarát küzdött a babák ellenségei ellen, és nem is minden siker nélkül. Egyesületek alakultak a kisdedek javára s napról-napra újak létesülnek. Szóval fölébredt végre az öntudat, hogy a haza jövő nagysága a gyermekekben rejlik, tehát ezeket minden bajtól és veszélytől meg kell óvni.

S itt az idő, hogy az ellenségeket egy nagy ütközetre kihívjuk, kényszerítsük, hogy sötét ödűjükből a napvilágra jöjjenek. A derék Mária Dorothea egyesület vette át a vezérseget s csinál egy kiállítását a hol a baba ellenségei és barátai szemtől-szembe fognak állani. Minden ott lesz eredetiben és rajzban, a mi a kisdednek kárára van, s mindjárt mellette, — hogy az ellentét annál feltűnőbb legyen — az, a mi javára szolgál. S hogy a szemlélő a sok tanulságosba bele ne fáradjon, lesz ott sok mulattató is. Bábu, karácsonyfa, czingilingi oda fogja csabítani az apró népséget, a mely magával viszi a szülőket, hogy ezeket megnézzék, hogy hogyan kell táplálni, és ápolni és nevelni a zsenekoru gyermekeket és mely veszélyektől kell őket

megóvni. Minden igaz emberbarát elértette e vállalat fontosságát. Az orvosok is nagy részt vesznek benne. Az országos és fővárosi statisztikai és vegyeszi hivatalokban, serényen dolgoznak a kiállítandó tárgyakon, melyek a kisdedek betegségről, s táplálkozásáról nyújtanak hasznos tanúságot; legjobb iparosaink, a kik gyermekeknek való ezükket gyártanak, mind bejelentették részvételüket, a kötöszereszek készítik az elgörbüléseket javító eszközöket a tejcsarnokok s egyéb tejgazdaságok be fogják mutatni a helyes tejkezelést és vizsgálatot. A fővárosi nagyhirű Stefánia gyermekkorház működéséről teljes, valóban figyelemre méltó kiállítást készített, az orsz. kisdedóvó egyesület Tisza Kálmáné elnöke alatt gyönyörű gyűjteményt mutat be; a védhimlő oltásról számos tárgy tétetik közszemlére.

S hogy a kiállításnak maradandó haszna is legyen, legjobbaink, a kik hazánk gyermekei iránt érdeklődnek, felolvasásokat fognak tartani, az orvosok közül Dr. Bókay, a híres gyermekorvos, és mások. Mindezeket a felolvasásokat a Mária Dorothea egyesület olvasó könyvecskéi alakjában közzé fogja boesajítani.

Ez a kiállítás lesz a színtere egy nagy küzdelemnek a baba ellenségei ellen. Meg vagyok győződve, hogy itt sikerülni fog a nemzet érdeklődését felébreszteni helyes kisded ellátás iránt.

A diadal a babák barátaí lesz.

Dr. Faragó Gyula.

ember tudja, mire képes anyagilag s a szerint, de tiszta öntudattal cselekedjék s ha aláír, kötelességét teljesítse is, mert egy társulatnak a megbénítása nem egyenlő rangu cselekmény a bolti kontó ki nem fizetésével, miután ott mások jó birnevével is játszik.

A választmány tudomásul vette az elnök azon eljárását, hogy azon differenciákat, mik a központ polgári éve és a mi egyleti törtévszámításunk miatt állottak elő a két könyvvezetésben, kiegyenlített és elhatározta, hogy a tagdíjak felhajtását sürögösen keresztül viszi. Ezután megbizta Issekutz János titkárt a lefolyt évről szóló jelentés megírásával. A harmadik tárgy a debreczeni dalegylet erdélyrészi körútjáról szólt.

Ez a dalegylet, mely Magyarországon a kiválóbbak közé tartozik, körutat tesz Debrecznből Nagy-Váradon, Kolozsváron, Tordán, Maros-Vásárhelyen, Maros-Ujváron, Nagy-Enyeden, Brasson, Gyulafehérváron, Déván, Aradon át haza s a nevezett helyek mindenikén hangversenyt rendez. Hozzánk f. hó 27-én d. u. 2 óra 32 perczkor érkezik meg. A választmány már csak azért is, mivel a jelzett hangversenynek tiszta jövedelme az EMKE-t illeti, az egylet fogadására nézve a következőkben állapodott meg.

1. A dalegylet testvéri szeretettel fogadja;

2. Halász Jakab, és Dr. Elekes Viktor vezetése alatt: Roska József rendőrkapitány, Strasser Lajos posta-távirtdai főnök, Dr. Náthán Bernát városi orvos, Sárdy Miklós és Kádár Miklós városi tanácsosok, Issekutz János ügyvéd, Höhn Károly városi hivatalnok, Salmen Frigyes, Jakabffy Albert kereskedők, Mihelyes Zsigmond, gyógyszerész, Deutsch Adolf kereskedő, Walter Nándor és Csuesi József iparos s a helyi fiataliságból álló fogadó és rendező bizottságot szervezett, mely úgy a kellő nyomatványokról, mint általában a fogadásról és a hangversenyről s főleg a jegy eladásról is intézkedik.

3. Fogadás lesz a fennebbi bizottság és az EMKE tagjainak jelenlétében a vasútnál, honnan a vendégek kocsin jönnek a Napvendéglőbe s holókat újra fogadni fogjuk.

4. A Napvendéglőben a fogadás után az elszállásolás történik meg s kalauzok részint a vendégszerető házigazdák, részint a bizottság tagjai lesznek.

5. Délután 4 órakor gyülekezés lesz a sétatéri kioszkban, honnan a vendégeket elvezetik a város nevezetességeinek megtekintésére.

6. Esti 8 órakor hangverseny a Napvendéglő színi helyiségében. Beléptijegyek személyegy 1 frt, állóhely 50 kr és karzat 30 kr.

7. Hangverseny után közvacsora lesz ugyanott.

8. Közvacsora után 28-án reggeli 3 órakor indulás a vasúthoz a cigányzene kísérete mellett gyalog, úgy hogy a vasúti óra szerint 3 óra, 30 percz előtt már a vendégek kiinn lehessenek.

9. Miután vendégeinknek a hangverseny után nem igen lesz idejük és alkalmuk szállásukra visszatérni, tanácsos lesz pakjaikat még az előtt a Napvendéglőbe szállítani, hol a bizottság gondoskodni fog azok elhelyezéséről.

Az EMKE helyi választmánya ezen fogadtatást azon édes reményben állapította meg, hogy Gyulafehérvár közönsége azal egyetértéssel 1) készségesen fogja a 61 érkező vendégből alkalomszerint egy-kettőt a délutáni 3 órától 8-ig terjedő időre szívesen fogadott vendégeül választani; 2) szívesen teszi azt a fáradságot, hogy a fogadásra a vasúthoz kirándul; 3) a kocsiutalajdonosok kézzel örmöst fogják a vendégek behozására kacsijukat a bizottságnak átengedni és végül 4) nem fogja sajnálni a hangversenyt kellő és érdekes támogatásban részesíteni. Jól szervezett dalárdát közönségünknek nem minden nap van alkalmuk meghallgathatni. — Vajha ne csaldódnék választmányunk ezen reményében!

IRODALOM.

* Az „Eredeti M. Daltár“ magyar zeneszerzők eredeti műveinek havi füzetekben megjelenő gyűjteményének III. évfolyamából vettük a 4-ik füzetet. A füzetben összesen 14 eredeti szerzemény van, és pedig 7 népdal zongora és énekre, egy régi hallgató „Rákóczi útközlet“ Ruzitska után hegedűre írta Zsadányi Armand. Van a füzet mellékletén 6 egy és többhangú gyermekdal, mely a gyermekek kedélyvilágának nagyon híven felel meg. A mi pedig az ének és zongorára írott dalokat illeti, azokat könnyed, kellemes dallamosság, korrek harmonizálás jellemzi. A gyermekdalok kis könyvalakban vannak kiállítva. — Előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr, egyes számára 60 kr. Előfizethetni bármely könyvkereskedés útján, valamint a szerkesztőség-nél Déván (Hunyadmegye).

* Nevezetesebb Bünesetek. A Budapesti kir. törvényszék levéltárából czimvel egy vállalatra nyitott előfizetést Lampel K. (Wodiamer F. és fia) kiadó, melyet Kósutány Géza, budapesti kir. törv. bíró szerkeszt s melynek első kötete a következő nagyrészt büneseteket foglalja magában. Erny György meggyilkoltatása 1875. augusztus 11-én. Tartalma. 1. Abontény. — 2. A gyamu. — 3. Az első nyom. 4. A vizsgálat. — 5. A vádlottak: 1. Koczynzkyi László. — 6. A vádlottak. — 2. Rydel Ignác. — 7. Az ellentétek. — 8. Az újabb fordulat. — 9. A végtárgyalás. — 10. Az ítélet. Az összeállításban megtalálja a bíró, az ügyvéd, a rendőr s a társadalom minden művelt tagja azon anyagot, mely egy tapasztalattal értelmessebbé vagy ovatosabbá teszi; egy vizsgálóbíró önértékes törekvése a megtorlás célja felé, — a bünesök küzdelme az őket érhető erkölcsi és anyagi rossz s büntetés elkerülésére — és az emberek mint bírák által a megbontott jogrend helyreállítása érdekében felismert igazság az ítélet! A vizsgálat adatai mondhatni szóról-szóra vétettek fel az eljárás minden tévedése, hibái és sikereivel, mert csak így alkalmas a mű az olvasó tanakodó kritikáját felébeszteni, s ezáltal tapasztalati tanulmányává válni, melyből levonhatja mindenki a tudnivalót s a társadalmi állásának megfelelő tanúságot. Hasonló vállalatok minden művelt nép nyelvén léteznek már és épúgy a jogászok mint a nagyközönség körében mindenkor nagy érdeklődéssel találkoznak. A vállalatnak ezuttal eszupán az első kötetére fogad el megrendeléseket, mely egy teljes egészet fog képezni, és melynek előfizetési ára 1 frittal van megszabva. Bolti ára magasabb leendő. A megrendeléseket legelőszertbb postautalványon beküldeni. — Kivánatra utánvéttel szállítják, a legkésőbb július folyamán megjelenő művet, bár az utánvéttel való küldés a megrendelőre nézve a postai díjak miatt költségesebb. Gyűjtőnek 6 példány után egy tiszteletpéldánnyal szolgál a kiadóhivatal.

NAPI HIREK.

Gyulafehérvár, július 10.

— **Br. Szveteny Antul**, nagy-szebeni hadtest parancsnok f. hó 4-én városunkba érkezett, 5-ikén délelőtt az itt levő katonaság felett szemlélt tartott, 6-án visszatért Nagyszebenbe. A katonaság meglepő szépen produkálta magát.

— **Konkurzus.** Az erdélyi egyházmegye papnövendékei közé ez idén 29-en jelentkeztek felvételre; jelentkezett az erdélyi, román kath. gymnasiumok mindegyikéből és a nagyszebeni állam-gymnasiumból is. Folyó hó 3-án Püspök úr ó nagy méltósága elnöklete alatt felvették: Albert István az I. évi teológiára; Bagoly Mihály és Nagy Antal a VIII. Boér Ignác, Dombi Lajos, Abos József, Boeskor Ferencz, Farkas József és Török Ferencz a VII. gym. osztályra.

— **Papszentelés.** Kegyelmes Püspök urunk az ordinációt következő sorrendben fogja végezni: jul. 8-án tonsura s a 4 kissebb rend, 9-én Subdiaconatus, 12-én Diaconatus, 14-én Presbiteratus. A felszentelendők között van 6 piarista és 1 minorista rendű szerzetes is.

— **Az erdélyi román kath. irodalmi társaság** a napokban tartotta évi közgyűlést Gyulafehérvárt ünnepi istentisztelet után a közgyűlés megnyitott. Lönhart Ferencz püspök, az egylet legmelegebb pártfogója háromtagú küldöttség által hivatott meg a gyűlésbe, hol megjelenésekor zajos éljenzéssel fogadtatt. A közgyűlésen 20 tag volt jelen, Veszely Károly plébános-apat, az egylet elnöke a gyűlést nagyszabású beszéddel nyitotta meg,

mely tüzetesen foglalkozott az egyházpolitikával, majd a katolikus autonómiairól szólt, fejtegetvén az autonómia történetét s kifejevén, hogy a püspökök egyáltalán nem ellenségei az autonómia, minnek bizonyosságul kiemelte Erdély autonómia érdekében tett fáradozásait néhai dr. Fogarassy Mihály püspöknek és Lönhart Ferencz püspök áldásdús tevékenységét. A beszédet mindvégig feszült figyelemmel hallgatta a gyűlés, végül megtapsolta. Dr. Tódor József alelnök indítványára elhatározta a gyűlés, hogy e beszédet tartalmulag jegyzőkönyvbe iktatja s a „Köznyelvény“ folyóiratban is közlésezi. Ezután Zlamál Gusztáv egyleti titkár felolvassa évi jelentését, mely szerint az egylet nem csak hogy nem stagnál, hanem meglehetősen örvendtesen emelkedik. Ez idő szerint az egyletnek 17 alapító, 116 pártoló, 100 rendes tagja van. Az évi számadások szerint bevétel 1917 frt 60 kr, kiadás 1695 frt 10 kr. volt. Marad 222 frt. Ezután Zlamál Gusztáv felolvasást tartott „Az évés és ivásról a régieknél“, melyet tetszéssel fogadtak. Dr. Tódor József, a „Köznyelvény“ felelős szerkesztője lekötött ez állásáról s miután kijelentette, hogy elfoglaltsága miatt nem teljesítheti a szerkesztői teendőket, helyébe a szerkesztőség tagjai lettek dr. Cserni Béla, Pál István, Pál Antal, Straubert Ödön és Zlamál Agost. Végül Zlamál Agost ideiglenes titkár véglegesen megválasztott s ezzel a gyűlés befejeztett. Lönhart püspök teljes elismerését fejezte ki az egylet működése iránt, kiemelve a tisztviselők buzgó működését.

— **A helyi rkath. főgymnasium életéből.** Megjelent ezen tanítézeink 1888%-ik tanévi „Értesítője“ a helyi püsp. lyceum nyomdájában. Ez a nyomda „Értesítő“ még ilyen eszesen nem állított ki, de tartalma is igen érdekes. Az értekezésben Pál Antal tanár a helyi Batthyány bibliotéka nevezetességével a „Döbrentei-codex“-el foglalkozik, leírva igen vonzólag annak nyelvi sajátosságait. Ezt követi a helyi meteorologiai intézet 1888 évi észleleteinek összeállítása, melyet Ávéd Jákó tanár vezet. A tanítézet 18 év óta az idén lett ismét főgymnasiummá; volt neki 9 jogosított rendes, 1 jogosított helyettes, 1 nem jogosított helyettes és 1 óradó tanára, egy tanáriállás üresedésben volt; volt ezen kívül 1 torna és 1 énekzene tanára. A tanterv megfelel mindenben az államnak, kivéve, hogy a bölcsészettant a VII-ik osztályban is 2 órával tanították. A szegény ifjakat segélyző egylet vagyona 2606 frt, mely csak is az iskola könyveknek Ávéd tanár által eszközölt elárúsításából bejövő nyereséményekkel s a kamatok 25%-val növekedik. Az önképzőkör a püsp. lyc. két osztályának a gymnasiummal történt egyesítéséfollyán szintén a gymn. hatáskörébe került és Pál Antal tanár vezetése alatt állott és igen sikeresen működött. A gymn. könyvtár. 46 munkával (88 kötetben és 10 füzetben), az ifjusági pedig 65 munkával (29 kötetben 40 füzetben) gyarapodott; de a szertárak is tetemes növekedéshez jutottak. Ösztöndíjas tanuló volt 8, alapítványos pedig 22. Beiratkoztak 274-en, s köztük 68 román; a magyar nyelvet az év végéig azonban mindnyájan beszélték. Legtöbbet köztülök 144-et Alsófehérmegye szolgáltatta és Hunyadmegye 32-t s ebből igazán látható, hogy ezen tanítézet daczára Nagy Enyede és Balázsfalva közelségének nem fölösleges tanítézet; a többi tanulót 26 más megye kebeléből nyerté. Mindenből jeles tanuló volt 8, jó 43, elégséges 114, egy tantárgyból elégtelen 38, két tantárgyból elégtelen 8 és több tantárgyból elégtelen 47, javító vizsgálatot tehet e szerint 38 és osztályt ismételt 55. Az érettségi vizsgálat eredményéről lapunk már referált. Végül még felemlitendőknek véljük, hogy a jövő iskolai évben már a román kath. és gör. kath. tanulók tandíj 9 frot, a más vallásnak pedig 17 frotot fizetnek. De éppen ezen tetemes díj emelés miatt egészben vagy részben tandíj elengedésnek is van helye, ha azt jó viseletű és jó előmenetelű tanuló legkésőbbben szep. 15-ikéig szegénységi és iskolai bizonyítvány mellett kérelmezi.

— **Sport.** Ez alkalommal kívánunk néhány sort szentelni a sport eszméjének, hogy egy jeles kolozsvári vivőmester városunkban időzvé 6 hétre tervezett vivőcursust kíván tartani. Tudunkkal igen, de igen kevesen jelentkeztek a részvételre. Sajnáljuk e tény; mert azt bizonyítja, hogy fiatalágunkban a kávéház füsttel telt, egészségtörő helyiségei iránt nagyobb a vonzalom, mint ama nemesítő, férfiasító, és erősítő időöltés iránt, melyet a testgyakorlat bármely neme. de főleg a kardvívás nyújt. Csodálkozunk a szülők idegenkedésén is; mert a fiatalág nevelése egyáltalában Magyarországon, — és városunk sem képez kivételt — majdnem teljes elhanyagolásával a testi ügyességek kifejtésének, nevelésének történik. Az angol iskolákról vehetnénk példát; hol ugyan kiváló gond fordítatik a tornázás, csomakázás, vívás és a testgyakorlat minden nemre. És most, hogy a fiatal embereknek alkalom nyujtatik, a vívás alapelemeivel megismerkedni, hogy így a cursus eltelével egyedül gyakorolhatnak, ilyenkor tömeges részvételt vártunk, nem pedig közönyösséget. És van e dolognak még egy, nem kevésbé fontos oldala. Nem szabad tudni illik megelégedni arról, hogy a mi társadalmi fellegásunk hatása alatt, a leg-higgadtabb gondolkodású férfi is jöhet azon helyzetbe, hogy sértést fegyveresen megtoroljon; természetesen az ily ügyek eldöntésénél fontos szerepet játszik a véletlen szemben a gyakorlott kéz. Ott tehát, hol arról van szó, leszámolni valamely sértéssel, oly körülmények között, midőn a békés kiegyenlítés lehetetlen, és ki sem fogja tagadni, hogy számos ily eset lehetséges, ugyan hasznát fogja mindenki venni a vivástudásnak, ép úgy, mint bizonyos az is, hogy a férfias fellépésnek biztos alapot ama tudat szolgáltat, adott alkalommal a társadalom parasitáival szemben, kik egyedül vakmerőségükre építik megmaradásukat, erőlyesen eljárni. — Ismételt felhívjuk városunk fiatalágának figyelmét a vivőcursusra. — Jelentkezhetni naponta d. u. 6-7-ig a nyári szinkörben.

— **Érkezendő vendégeink névsora.** A debreceni dalegyletnek hozzánk megérkező tagjainak névsora a következő: Lengyel Imre ny. törv. bíró, díszelnök; Márk Endre ügyvéd, elnök Harmath Gergely tanár, alelnök; Krasznay Ferencz jegyző, városi hivatalnok, Péter Gábor jegyző, városi hivatalnok; Kovács József törv. irnokt. jz; Bárdos Géza, Tikos József, Torday Gábor, Pápay János, Mácsay Sándor, Varga Imre, Balogh György, Szabó Lajos, Steinacker Sándor, Szendrő Sándor, Tóth Imre, Tóth Károly, Zong János, Báthory Imre, Papp János, Cs. Mike György, Gramantik Mihály, Patay György, Rastovszky László, Herczegh János, Hegedüs János, Tolonyi Andor, Cziffer Nándor, Kalitk Béla, Nádasdy Kálmán, Szilágyi János, Dobay Károly, Rácz Károly, Boross Lajos, Kovács János, Tóth Endre, Kerekes Sámuel, Nemes Kálmán, Stahl Géza, Nagy András, Ember István, Kovács Mihály, Dávid Mihály Balogh Lajos, Jancsó L., Huber József, Molnár Ferencz, Vadon Sándor, Mátray Lajos, Stahl Ede, Roncsik Lajos, Tóth Béla, Möricz Bertalan, Lőrincák László, Zöld Mihály, Szabolcska Mihály, Tasnády István, Bornyász József, Antal Vincze, Urbányi Ferencz.

— **Rivallsok.** Mintha csak Nagy-Enyedet és Gyulafehérvárt látna az ember, mikor Debrecznről és Nagy-Váradról van szó. Egy kálomista és egy pápista Róma. Még abban is megegyeznek, hogy Nagy-Váradon több az izraelita polgártárs mint Debreczenben. — Nos csak azt akarjuk elmondani, hogy Nagyvárad rendőrsége nem engedte meg a debreczeni dalegyletnek, hogy az ott erdélyrészi körútja alkalomával az EMKE javára hangversenyezzon, okul hozván fel a kolozsvári színészekkel kötött szerződés azon pontját, hogy míg ők ott vannak más színész társulatnak, játszásra endély nem adatik. Lám, lám, hogy tud a nagyváradai rendőrség distinguálni. Okuljon az EMKE is és ne engedje, hogy Kolozsvár színészeit az ő javának akadályára Nagy-Váradra küldje.

— **Iparosainkhoz!** A debreceni dalegylet f. hó 27-én városunkban hangversenyt fog rendezni. Az EMKE helyi választmánya vendégszeretettel fogja őket fogadni. Miután ezen dalegylet tagjai között számosan vannak iparosok, azt hisszük hogy iparosainknak nem lesz szabad ezen egylet itt működése alatt sehoman, hiányoznia, hanem úgy a fogadásnál, mint a hangversenyen a közvacsoránál, minél többen kell, hogy a helyi iparosélet világot képviseljék, ha és magukat megítélni nem akarják! Vigyázzanak!

A szőlők vizsgálása. A kiadott bizottság a nagy hegyekbeli szőlőket pontosan megvizsgálta, több helyen ásványos is, de egyáltalán nem talált olyan jeleket, melyekből csak gyanítani is lehetne arra, hogy szőlőnkben valami baj volna.

Beküldetett. Tekintetes Szerkesztőség! B. lapjának legutóbbi számában egy közleményt tett közzé, melyben részéről kiadott és a Hunyadvármegyei bizottságához intézett szakvéleményt a rabbi-helyettes minősítését illetően közölte. Azon közleményben szakvéleményem megemlíti van, és pedig a főszöveg egészen kimaradt, úgy hogy félreértésnek tényleg van engedve. Tehát kényeszerítve vagyok a tek. Szerkesztőséget felkérni, hogy a következő lemásolt, a nevezett bizottsághoz intézett szakvéleményemet — tett közleményének helyreigazításával — az igazságszeretet szempontjából is — b. lapjában közzé tenni sziveskedjék. „Másolat. A Hunyadvármegye közg. tek. bizottságának. Déván. 481—89 205 u. jvk. számú hozzámmal intézett b. megkeresésére van szerencsém következő felvilágosítással szolgálni. Azon kérdésre, ha vajjon H. N. ezen bizonyítvány alapján rabbi-helyettesnek tekintendő-e? Első sorban meg kell jegyezni, miszerint törvényünk értelmében és évszázados gyakorlatnál fogva is, a rabbinatusra való képesítésre, okvetlen szükséges, hogy a 4 vaskos codexunk vagyis (Schulchan Aruch) egyik 402 §-ból álló kötetének legalább 110 §-át, valamint a többi kötetekből is sok jelentékes §-ot kell hogy az illető tükéletesen elsajátítson magának. És ily értelemben kellőleg felszerelt bizonyítvány is, csak akkor tekintendő érvényes és mérvadóknak, ha ez 3 tekintélyes rabbi által van kiállítva külön-külön oklevélben De, hogy az ezekre menő liturgiális §-ból kiszemelt „4 §“ elsajátítása által és ezt is csupán egy egyes rabbitól bizonyítva, képesítsen a rabbi funkciók teljesítésére ez ellenkező homlok-egyenest, úgy a zsidó élet tapasztalataival mint az alapos törvényeinkkel, ahogy codexunk 242 § 13-dik literából világosan kiténik. „Kiváló tisztelettel vagyok alázatos szolgálója Gyulafehérvárn, 1889 június 25-én. Weisz Kálmán főrabbi.

Halálozás. Both Ferencz városunk régi polgára szélhűtés következtében életének 76 és házasságának 11 éves korában f. hó 5-én meghalt. Nem nagyon régen még igen szép anyagi jólétnek örvendett, de a számitás nélküli vállalkozás tönkre tette úgy, hogy nejt szül. Pál Anát, egy 10 és egy 3 éves leány gyermekét a legnagyobb szükségben hagyta hátra. Az elhunyt és neje székelőföldi rokonainak figyelmét felhívjuk a szükségét szenvedőkre.

Kutyadolgok. Hogy lapunk hasonló cím alatt hozott cikkének mennyire igaza van, mutatja az, hogy egy városi és nem városunkból való tagokból álló társaság haladván végig a Bethlen Gábor utcán ifj. Bergyán Miklós mopszi kutyája azon társaság egyik tagját annak rendje szerint megmarta. — Jelentés tétetvén erről a rendőrségnek ott B. ur tagadta, hogy az az ő kutyája lett volna. — Na tehát mi szemtanúk voltunk és visszavonhatlanul állítjuk, hogy az a kutya a B. uré volt, s egyúttal azt kérdezzük, hogy a városi hatóság miként véli rendeletének érvényt szerezhetni, ha B. ur, ki rendőr kapitány és rendőrbiztos is volt, most pedig városi főjegyző nem respektálja a rendeletet?

Alsófehérmegyei tisztviselői karában, mint bennünket tudósítanak, az utóbbi napok alatt jelentékeny és fontos változások állottak be. Indító okul erre a balázsfalvi szolgabírói járás viszonyai szolgálták, hol a főszolgabíró, Finna István megrongált egészségi állapota okán, legalább egy időre képtelenné vált teendői végzésére. A megye főispánja, br. Kemény Kálmán hosszabb időre szabadságra ment, tehát a beteg főszolgabírót s helyettesét Simonffy Alajos alvinczi szolgabírót rendelte ki. Apolczán Ignác balázsfalvi szolgabíró ez alkalomból lemondott állásáról, melyet a főispán helyettesítésé után Pongráz Géza megyei aljegyzővel töltött be. Jovján Miklós m.újvári tiszt. szolgabíró viszont az alvinczi járás szolgabírói teendőivel bízott meg. Az ekként helyettesített új tisztviselők még e héten elfoglalják a számukra kijelölt állásokat. Ezeket a választásokat — bár nem nélkülözik az ideiglenesség jellegét — különösen a következő tisztújítás küszöbén, az egész vármegye osztatlan helyesléssel fogadta.

A pénzügyminiszter, f. évi június 1-én 341 sz. a. kelt határozatával a Lendvay Sándor szerkesztése mellett Budapestben megjelenő „Pénzügyi Utmutató“ című sorolási és pénzügyi szakközlönyt, mint oly lapot, mely „szakértelemmel és pon-

tosan van szerkesztve“, az összes pénzügyi tisztviselők figyelmébe ajánlotta. A hivatkozott lapot, melyről a pénzügyi dolgokban bizonyára legilletékesebb helyről ily elismerőleg nyilatkoznak, a magunk részéről is ajánljuk mindazok figyelmébe, a kik érték papirokkal s főleg sorsjegyekkel bírnak. Előfizetési ára egész évre 2 frt, fél évre 1 frt. Mutatványszámokat bérmentve küld a kiadóhivatal Budapestben, Andrassy ut 84.

Ersek és főispán. Balázsfalvi levelezőnk jelenti: br. Kemény Kálmán, Alsófehérmegye főispánja, ki dr. Szász Károly főispáni titkár kíséretében a napokban a szolgabírói hivatal megvizsgálása végett ide érkezett, a vizsgálat befejeztével Vancsa János gör.-kath. érsek-metropolita vendégszerető asztalának volt vendége ebédre; a bankettre hivatalosak voltak a balázsfalvi káptalan összes kanonokjai, valamint a helybeli állami és megyei főbb tisztviselők is s az ebéd folyamán a pezsgőnél az érsek lendületes szavakban köszöntötte fel a derek főispánt, mint a magas kormány nemes intencióinak bölcs képviselőjét a megyében. Az érsek tisztá hazafias szavaira, melyeket a díszes társaság állva halgatott végig, nyomban felelt br. Kemény is, meleg szavakban eltevén a házi gazdát, ohajtván hogy bölcs és hazafias szavaira működését még sokáig folytassa. E kölcsönös, szívélyes nyilatkozatok az egész társaság osztatlan tetszésével találkoztak.

Kidobott tudós. Egyik fiatal tudósunk, ki a román nyelvtörténet terén már eddig is szép nevet vívott ki s jelenleg, épen Szolnok-Dobokamegye monografiáján dolgozik, adatgyűjtés czéljából a napokban Tóvis községben járt. — Ott másnak lijjában egy zsidó korcsmároshoz tért befalatozni. A korcsmárosban azonban a brutális korcsmáros vérlázító jelenetet rögtönzött, a mennyiben vadállati módon kezdte püfölni egyik cselédjét. Mikor aztán a jólélt tudós az ellen protestálni mert szép szóval, a földühölt korcsmáros simpliciter kidobatta, megfelelő káromkodások kíséretében. Szerencsére, a megszerzett történeti adatoknak nem történt baja, a korcsmáros azonban megadja az árát a vitézkedésnek, mert iletékes forum elé került a dolog.

A Magyar-Francia részvénytársaság június 30-án Bittó István elnökle alatt tartott ülésben öröndetes tudomásul szolgált, hogy az igazgatóságának sikerült a társaság pénzügyi rekonstrukciója. Az erre czélzó első lépés az volt, hogy az igazgatóság a szállítmány-biztosítási kockázatokat az érték szállítmányi biztosítások kivételével vesztetés nélkül a Düsseldorf-i szállítmányi biztosító társulatra ruházta át. Az osztrák Phönix-részvényeket a franco-orosz banknak eladta s a kezelési költségeket leszállította. Ezáltal a társaság oly helyzetbe jutott, hogy kockázatai minősége semmi részben sem kedvezőtlenebb, mint bármely más a monarchiában működő társaságé. Az igazgatóság mely meglepéssel konstataálja, hogy az üzlet terjedelmében a fölmertült aggályok rosszakaratú híresztelések dacára semmi nevezetesebb esőkénés be nem állott. Ez köszönhető első sorban a társaság páratlan buzgalmu ügynökei és képviselőinek, kiknek az igazgatóság teljes elismerését fejezi ki; továbbá a biztosított közönségnek, mely bizva a társaság fenmaradásában, változatlan hűséggel tartotta fenn vele üzleti összeköttetéseit. A társaság jelenlegi vagyoni állapota következő: Szemben a 4 millió frt. részvénytőkével a 966,939 frt 86 krt tevő agió, s a 100.462 frt 38 krt tevő fölkartalékalapnak, összesen tehát 5.067 frt 34 krajczárral — 3.034,001 frt 99 krt vesztéses állván, tiszta vagyonnal 1.433.400 forint 35 krt. és a mult rendes közgyűlés határozatából alakított s 399,395 frt 20 krt tevő kötes követelések tartaléka marad. E vagyonállapot s az igazgatóság javaslata alapján elhatározza a közgyűlés, hogy a részvénytőkét 800,000 frtra leszállítván, a fent kimutatott 1.433,400 frt 85 krból fenmaradó 933.400 frt 25 krból tartaléktőkét alakít. Egyúttal elhatározottat, hogy a fentiek szerint 500,000 frt leszállítottatott részvénytőke 15,000 db egyenként 100 frtról szóló új részvény kibocsátása által 2 millió frtba fölemeltetik. Ezek szerint a társaság részvénytőkében 2,000,000 frt. nyerevén-tartalékban 933,400 frt 25 krt. kétes követelések tartalékában 399,395 frt 20 krt. összesen 3,332,795 frt. 45 krt. tőkével rendelkezik, mely összeggel, hozzávéve a díj és kártartalékul kimutatot 4,915,193 frt 76 krt. összesen tehát 8,247,989 frt. 21 krt. a társaság teljes joggal származhatja magát ismét a monarchia legnagyobb alapu biztosító társai közé. Igaz ugyan, hogy a társaságnak eredetileg 4 millió arany frtnyi

részvénytőkéje volt, de tekintve, hogy a Phönix részvények megszerzése óta 1,600,000 frt állandóan el volt vonva a társaság saját üzletétől, a vagyoni állapot az eredetivel nem kedvezőtlenebb. Bejelentette az igazgatóság azt is, hogy az új részvények elhelyezése francia tőkepénzesek és budapesti előkelő czégek által 1,150,000 frt erejéig eleve biztosított. Az új részvényekre alapszabály szerű előjog a régi részvényeseket illeti, az esetre, ha az előjog telyesen igénybe nem véteték, az új részvények átvételét garantirozza legalább 4000 dbot egy francia nagy részvényesekből álló konzorcium és körülbelül 7500 dbot egy budapesti előkelő czégből álló csoport melynek tagjai: Brüll Henrik és fiai, Deutsch Ig. és fia, Fischl testvérek, Herczog M. L. és társa, Kohner Adolf fiai, Lederer testvérek, Müler Vilmos, Strasser és König, Sváb Károly, Tornyai Sossberger Henrik stb., úgy hogy 1,150,000 frt elhelyezése minden körülmények között biztosítva van.

Az erkölcs rabló. A „Kolosvári“ Titokzatos asszony cím alatt hozott újdonsága kiegészítésére a következőket írhatjuk. Grosz Johanna egy helybeli cipész segédnek felesége, kiről a férj azonban nem tudta, hogy minő előléte volt. Ez a tüze való asszony bejárt itt egy kömtves ember családjához segédkezni a háztartásban s ez alatt ideje volt a 14 éves leánykát Kimpian Pirát elcsábítani és rosz utra terelni. Városunkból éjjel és kocsin távoztak, nehogy a rendőség valamit észre vegyen, de eltavozásuk előtt még bizonyos tiszert viselő urhoz vitte a gyermeket, hol ezért jól megfizettetett. Nagy-Enyedről is beszélt a gyermek vallomásaiban hol hasonló helyzetbe hozott volna; Felvinczen vasutra ültek s úgy jutottak Kolozsvárra hol azonban úgy látszik az asszony megszökött a gyermek elől biztosnak híven magát, mert a gyermekkel való egész érintkezés alatt azt kellőképpen betanította. A gyermeket a fehérvári rendőség táviratára Kolozsvárt elfogták s most Felhérvárt van és kihallgatás és beismerő tiszta vallomás után atyjának átadott. Az asszony is Kolozsvárt el van zárva s nemsokára átadatik rendőségünknek, sőt ismeretes azon hely is, hol a szegény gyermek az aiku áldozatává lett.

Gyermekgyilkos anya. Balázsfalvi levelezőnk írja, hogy az ottani csendőség a napokban egy szomszédos faluban: Farkastelkén lelketlen bilntett nyomára jött. Alapos nyomozás után kiderítette, hogy egy odaváló oláh asszony, Iszavilla Nyikulajné gyermeket szült, mely azonban nem a törvényes apjává volt. Hogy szegényet s annak következményeit elpallástolya, az ujszülött esecsmöt egy közeli patakba fullasztotta. a szivtelen anyát a csendőrök elfogták.

Időjárás. Ismert forrásunk szerint jul. 4-től 11-ig a meleg emelkedése különösen éjjel és 6-iktól kilátás esőre még pedig csakis zivatar jelleggel. 11-től 14-ig határozatlan esős idő; ezental pedig kevésbé esős. Esős napok mutatkoznak: 5, 6, 7, 12, 14, 18, 19, 21.

Amateur-fotografiai kiállítás Budapestben. A M. Kárpát-egyesület Budapesti Osztálya a jövő tél folyamán amateur-fénykép kiállítás szándékozik rendezni, a melyre az összes magyarországi műkedvelők a kiállításban való részvételre ezennel tisztelettel meghívhatnak. A részletes program az őszszel fog megjelenni. Addig is felemlítjük, hogy a kiállítás czélja: megismertetni a magyarországi amateurök fényképeit s ezek által különösen az ország nevezetesebb és szebb tájképeit, a geologiai, archeologiai vagy más tekintetben érdekes részleteket, a különféle népviseleteket, a firdőket, a nevezetesebb épületeket stb. bemutatni a különféle módszerek utján elkészített képeket, a fotografálásoz szükséges készülékeket és szereket. Czélja továbbá a terben levő állandó tájkép-kiállításhoz a szllkséges képeket összegyűjtteni, a műizlet nemeseit. Az amateur-képeken kívül, lesz egy tudományos osztály is. Szép és jól készített képek kitüntetésben fognak részesülni. Budapest, 1889. évi június hó 20-án. A kiállítást rendező bizottság elnöke: Dr. Wartha Vincez, műgyetemi tanár, titkára: Kalecsinszky Sándor, a m. kir. földtani intézet vegyész. Bővebb felvilágosításokat ad a kiállítás titkára (Budapest, földművelésügyi Miniszterium földsz. 4. sz. a.)

Szerkesztői üzenet. M. V. urnak Helyben. A gondolat jó, de a kivitel gyenge; nem közölhető.

Felelős szerkesztő és lapulajdonos: **ÁVÉD JÁKÓ.**

Kiadók: **PAPP ÉS FERDINÁND.**

NYILTTÉR.*)

Schwarze Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 11.65 p. Meter glatt u. gemustert (ca. 180 verschidene Qual.)
Weisse Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 11.45 p. Meter — glatt und gemustert (circa 150 versch. Qual.)
— versendet roben- und stückweise porto- und zollfrei das Fabrik-Depot G. Henneberg (K. und k. Hoflieferant), Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

Uj nyomda.

A gyulafehérvári **PÜSP. LYC. KÖNYV. NYOMDA**

mely az utóbbi két év óta

Papp és Ferdinánd

vezetésök alatt áll,

MEGUJITTATOTT.

A legdivatosabb betűk és díszítmények, valamint az eszközökben gazdag

KÖNYVNYOMDÁBAN

jelenleg

KÉT

GYORSSAJTÓ

MŰKÖDIK,

melyek lehetővé teszik minden könyvnyomdai munkák gyors és pontos kiállítását, a díszes és egyszerű kötetektől kezdve a legkisebb nyomtatványokig.

Részvényjegyek, oklevelek, számlák, bált. és majális meghívók, táncrendek, színlapok, névjegyek, étlapok, árjegyzékek és gyászjelentések gyorsan és józóléssel készíttetnek.
Hivatalos (rovatos) nyomtatványokat megrendelésre a leg-
rövidebb idő alatt elkészít.

Kereskedők és iparosok részére körleveleket és fafragaszokat apróbb hird. díj: ket stb. DISZESÉN ÉS OLCSÓN KIÁLLIT.

E nyomda készíti az Erd. S. Kath. Püspöki Hivatal, AZ ERD. RÓM. KATH. IRODALMI TÁRSULAT, a gyulafehérvári főgymnasium, a papnevelő intézet és a városi tanács összes nyomtatványait.

Nagy raktárt tart rom. kath. egyházi hivatali nyomtatványokban. Sllrgönyileg rendelt nyomtatványok postafordultával teljesíttetnek. A n. é. közönség pártfogását kéri

Papp és Ferdinánd.

Uj nyomda.

* E rovatban megjelenő közleményekért semmi felelőséget nem vállal a lap.

H I R D E T É S E K.

Sz. 1867-1888. tkvi. 422 1-1

Arverési hirdetményi kivonat.

A vizaknai kir. járásbírósa telegkönyvi hatósága közhírré teszi, hogy n.-szebeni Zink Frigyes végrehajtható ladamosi Olariu Iie végreh. szenvedő el leni 75 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végreh. ügyében a vizaknai kir. járásbírósa területén, Ladamos község határán fekvő, a ladamosi 25 sztkvbeni A 1-12. rdsz. fekvőből Olariu Iliát illető jutalékára az árverést 582 frt 12 kr. kiküldési árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1889. évi augusztus hó 30. napján délelőtt 10 órakor Ladamos község-házánál megtartandó nyilvános árverésen kiküldési áron alul is eladatni fognak.

Arverezni szándékozik tartozni az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és a 3333. 1881. sz. I. M. rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. évi LX. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezése sérül kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbírósa telegkönyvi hatóságától.

Vizaknán, 1888. évi december hó 10 ik napján.

A kivonat hitelül:

Reicher Gábor, kiadó.

Képviselőség Gyulafehérvártt:
UNGAR ALBERT urnál
hol a legelőnyösebb feltételek iránt bármikor lehet értekezni.

Magyar gőzcseplőkészletek.

Előállítja, pontosan és olcsón szállítja az

Első magyar gazdasági gépgyár

részvénytársulat elzött

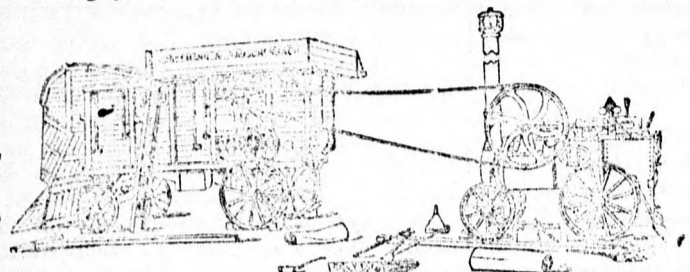
GROSSMANN és RAUSCHENBACH

Gyár: Külső váci-út 7 BUDAPEST az osztr.-magy. államvasp. állomásházának megérk. kapujától 10 percznyi távolságra.
Lóvonatú vasút állomás.

Különlegesség:

szab. szeges rendszerű gőzcseplőgépek
legújabb szerkezetben, legpontosabb kivitelben

Tejes jótállás.

Legelőnyösebb munkavégzés.

3 1/2, 4 és (új) 6 lóerejű mozgonyokhoz és mozgonyokkal
Szénfűtésnél kell 200-250 300-350 ko. szén (fa aránylag) 14 óra a.
Szalmafűtésnél kell 5-7 5-7 kéve szalma 100 kiesélt kévével
Cseplési képesség 5-7000 7-10000 közép nagyságú kéve 14 óra alatt
a magoknak legelőnyösebb kieséplése, kiűnő tisztítása és osztályozása mellett

Verelőozes gőzcseplőgépek vaskerettel
6, 8 s 10 lóerejű fa-, szén- és szalmafűtési mozgonyokhoz s mozgonyokkal

Első magyar gazdasági gépgyár

részvénytársulat elzött

GROSSMANN és RAUSCHENBACH

Kizérőlag hazai gyártmányok.

A legolosabb, legjobb és leghatásosabb

TRÁGYASZER

czukorrépa, komló, bor, kártiol, len, mindenféle vetemény és mezeli termények sikeres előállítására, mely bármely minőségű talajban is sikertel használható, mit számos nagy kiterjedésű földbirtokkal bíró gazdák bizonyítványai igazolnak: a garantizált dús élely, villo és kalimot összesen 60% organikus részt tartalmazó, bár mely mennyiségben azonnal szállítható

concentrált marha-trágya

(Engrais de boeuf)

az első és, és k. szabadalmazott osztr. magyar temesvári koncentrált marha trágya gyártól. (Sarl Testvérek.)

Központi iroda:

BÉCS, III. kerül. Rennweg 20. sz.

Mintát és utasítást ingyen és portómentesen. 357. 35-24.

BÉCS

423. 7-1.

Wien im Stadtbezirke Wieden.

Hauptstrasse 7.

Hotel „GOLDENES LAMM“

az idegenek hivatalos lajstroma szerint egyike a leglátogatottabb szállodáknak az Opera- és Kärntneringhez legközelebb s Bécsnek legszebb, legnagyobb forgalmu, s mindennemű látványosságainál fogva legérdekesebb részében.

Szobák 1 frittól teljebb és olcsó családi lakások.

Mintaszerű tisztaság.

100 nál több vendégzobával.

Nyomatott szobár-zabások mindenütt kifüggesztve.

Elismert jó vendéglő

A déli és központi államvaspálya-udvarokhoz vezető uton.

Lóvonatú vasut és társaskocsik Bécs mind n irányában, valamint az összes pályaudvarok és hajó-kikötő helyekhez.

KÜHRER J. tulajdonos.

Az általánosan ismert, jó hírnévnek örvendő s több oldalilag kitértetett sósorszesz készítményem — kelendőségé-él fogva — sok utánzónak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon czimjegycimet módosítom s arra két nyomtatban saját házam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvén azt egy zersmind védjegyként a budapesti iparkamaránál.

SÓSBORSZESZ

gyors enyhítést eszközöl: csuszos szaggatás, fagyás, fog- és fejfájalmak, szemgyengeség, benuálások, zsugorok stb. ellen; de különösen a ledürszölő-kenő-gyűrő gyógy-módnál (massaga) igen jó hatásnak bizonyult. Fogtisztító szerül is igen ajánlható a mennyiben a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősíti és a száj tisztán, szá-talan izt nyer a szesz elp.rolgása után, valamint ajánlatos a szer fejmosásra is a hajidegek erősítésére, a fejkörpa-kepződés megakadályozására és annak megszüntetésére.

Ára egy nagy üveggel 1 frt., egy kisebb üveg 50 kr.

Brazay Kálmán Budapest. IV. Muzem-

körut 28. szám.

KAPHATÓ Gyulafehérvártt: Mihelyes Zsigmond, Salmen F., Jakabfy Albert, Fried Sámuel, Megay Gyula, Frölich Gyula, N°57 József, Holstein Sámuel, Fingerhut Jakab, Misselbacher J. B. 335 12-9

Nyomatott Popp és Ferdinándnál a püsp. lyc. könyvnyomdában Gyulafehérvártt. (Novák Ferencz-tér.)

Sz. 2285-1889. tkvi.

424 1-1

Arverési hirdetményi kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvénzék mint telegkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a brassói bányá és kohó részvénytársulat végrehajtható akmári Miheltianu Achim és t. végrehajtható szenvedők elleni 1700 frt 85 kr tőke követelés és járuléka iránti végrehajtható ügyében a gyulafehérvári kir. járásbírósa területén az akmári 1-25 sztkvben A 1. 4-6. 8-12. 14 rdsz. fekvőknek 8107. rész és 1107-ednek 16. részére az akmári 56 sz. tkvben A 1-18 rdsz. fekvőkre egészben összesen 1962 frt 90 kr. becsárban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889 évi október hó 2-ik napján délelőtt 9 órakor Akmár község-házánál megtartandó árverésen megállapított kiküldési áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozik tartozni az ingatlanok becsárának 10% zalékát készpénzben, vagy az 1881 évi LX. tcz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és a 3333. 881. sz. I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881 évi LX. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezése sérül kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. tszéki, mint telegkönyvi hatóságától.

Gyulafehérvártt, 1889. évi június hó 14-ik napján.

A kivonat hitelül.

Dobolyi Ferencz, kiadó.

Magyar Háziasszonyok

figyelmébe ajánljuk

„Magyar Háziasszony“

czimű háztartási, gazdasági és szépirodalmi hetilapot

képes divat melléklettel

külön regény melléklettel.

Felöli az asszonyok és leányok hivatásának egész körét, és amellet mulattat és szórakoztat.

Ára egynegyed évre 1 frt 50 kr, holott a divatmelléklet, vagy a beköthető regény maga is megér enyit.

Kiadóhivatal: Budapest Károlykörut 8.

417. 2-2

Nem titkos szer! 14 év óta bizonyult.

FÜL-BETEGEKNEK.

kik fülugás, fülnyílalás és fülfolyás

gyenge és erős sükettségben valamint azok kik csak időnkénti sükettségben szenvednek, akár mily okból támadt a fülbetegség, (ha csak a betegség nem veleszületet, vagy ha a füllob nincs megrongálva) ez ideig nem létezik jobb szer fenti fülbajok ellen, mint az igazi hamisítatlan Dr. Schmeidt G.-féle

FÜL-OLAJ,

mint azt számtalan teljesen gyógyított bizonylata és hálaírása bebizonyítja. (Valódi csak a védjeggyel). Egy palack ára utmutatással együtt 2 frt. Kapható minden nagyobb gyógyszerertárban. Haubner C. féle angyal gyógyszer-tár (Engel-Apothek) Bécs, I. am Hof 9.

Főraktár: Tomay Ed. Zágrábban. 110.

Szives megfigyelésül!

Ezerszer és ezerszer jónak bizonyult és orvosi tekintélyek, valamint számtalan magánszemélyek bizonyítványai által kiténtetett készítmények.

Dr. Miller mohnövényedve

meglepő hatással van köhögés, rekedtség, torokfájás, elnyálkásodás, keletkező gümőkör, egyáltalában a légzési szervek minden bántalmái ellen.

Tégelyben gyermekek és felnőttek számára.

Egy tégely ára 50 kr. o. ért. Gyulafehérváron valódián kapható minden gyógyszerertárban.